

Jaarverslag 2013

Vereniging ABC,
belangenbehartiging laaggeletterden
&
Stichting
belangenbehartiging alfabetisering

“Door de bomen het B O S blijven zien.”

Belangen behartigen - Ontmoeten - Stimuleren

INLEIDING	3
BELANGEN BEHARTIGEN	5
ONTMOETEN	6
LANDELIJKE DEELNEMERSDAG 2013	6
PROVINCIALE DEELNEMERSDAG	7
STIMULEREN	8
DE LANDELIJKE TAALAMBASSADEURSDAG OP 9 NOV. 2013	8
TRAINING VAN AMBASSADEURS.	8
DATABASE VAN AMBASSADEURS.	8
PROVINCIALE ACTIVITEITEN	9
NOORD-HOLLAND.	9
NOORD-BRABANT	9
LIMBURG	9
OVERIJSEL	10
GELDERLAND	10
ORGANISATIE	11
NIEUWE STRUCTUUR.	11
PUBLIC RELATIONS	11
SAMENWERKING	12
MIDDELEN	13

Inleiding

In Nederland zijn ruim 1,5 miljoen mensen laaggeletterd. Zij beheersen onvoldoende de basisvaardigheden, nodig om zelfstandig te functioneren in het dagelijks leven, op het werk of bij de opvoeding van hun kinderen. Laaggeletterdheid is een bron van sociale, economische, culturele en politieke uitsluiting.

Een modern en welvarend land als Nederland kan niet toelaten dat een kleine 10% van de volwassen bevolking niet goed kan meedoen. Mensen hebben er recht op om die basisvaardigheden te leren, die nodig zijn om zelfstandig te kunnen functioneren. Ook als ze daar in hun jeugd onvoldoende in geslaagd zijn.

ABC is in 1996 opgericht als Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering. De oprichtingsdatum was 8 september, de internationale alfabetiseringsdag. De reden van oprichting was, de zorg over de beschikbaarheid van voldoende en kwalitatief goede mogelijkheden voor Nederlandstalige laaggeletterden om als volwassene lezen, schrijven en rekenen te kunnen leren of hun vaardigheid daarin te verbeteren.

De Stichting is in die 17 jaar gegroeid, van een in Noord-Brabant gestart initiatief naar een landelijke belangenbehartigingsorganisatie met 5 provinciale afdelingen: Limburg, Noord-Brabant, Gelderland, Overijssel en Noord-Holland en zo'n 200 aangesloten ambassadeurs. Ambassadeurs zijn (voormalig) laaggeletterden die zijn getraind in het houden van presentaties, het voeren van gesprekken met 'lotgenoten' en met politici en in het omgaan met de media. Zij zetten zich in om laaggeletterden aan te sporen (weer) te gaan leren en ze motiveren lokale en regionale beslissers om ervoor te zorgen dat er voldoende en goede mogelijkheden zijn om te leren.

De afdelingen vormen samen de vereniging ABC. Elke afdeling heeft een bestuur, dat bestaat uit (voormalig) laaggeletterden en een of meerdere vrijwillige begeleiders. De gezamenlijke afdelingsbesturen vormen de algemene vergadering van de vereniging. Daar wordt zowel het beleid van de afdelingen als het landelijke beleid besproken en afgestemd.

De vereniging benoemt een dagelijks bestuur, dat namens ABC op landelijk vlak optreedt en de afdelingen ondersteunt. Dat dagelijkse bestuur van de vereniging vormt ook het bestuur van de Stichting ABC, de rechtspersoon die het geld, dat de activiteiten van ABC mogelijk maakt, beheert.

ABC richt zich op 3 soorten van activiteiten:

Belangenbehartiging.

We vinden dat iedere volwassene die niet zo goed kan lezen, schrijven, rekenen en/of met de computer omgaan, het recht heeft omdat alsnog te leren. Het recht op basiseducatie geldt voor iedereen. Wij lobbyen om dat recht te realiseren. Daarvoor moeten er voldoende, goede en toegankelijke leermogelijkheden beschikbaar te zijn en moeten mensen actief gestimuleerd worden om aan hun geletterdheid te werken.

We moeten helaas constateren dat dat in 2013 steeds minder het geval lijkt te zijn.

Ontmoeten.

Deelnemers aan basiseducatie- cursussen hebben de behoefte om elkaar te ontmoeten en met elkaar van gedachten te kunnen wisselen. ABC organiseert daarom jaarlijks een deelnemersdag voor laaggeletterden die een cursus volgen. Bovendien organiseert de afdeling Limburg samen met de daar actieve ROC's jaarlijks een provinciale deelnemersdag.

Daarnaast merken we dat ons netwerk van ambassadeurs versterkt wordt door met hen regelmatig ontmoetingen te organiseren, zowel in de provinciale afdelingen als landelijk.

Stimuleren.

ABC stimuleert de kwaliteitsverbetering van het werk. Zowel het werk van onze ambassadeurs, inclusief het scholen van nieuwe ambassadeurs, maar ook in de vorm van samenwerking met anderen in het uitvoeren van projecten en activiteiten die de kwaliteit van het werk met en voor laaggeletterden vooruit helpt.

Met dit jaarverslag geven we een inkijk in wat ABC in 2013 gedaan heeft op deze 3 terreinen, zowel wat er op landelijk vlak is gedaan als wat er zich in de provinciale afdelingen heeft afgespeeld.

Belangen behartigen

2013 was een woelig jaar voor het educatiebeleid. Het landelijke educatiebudget werd geminimaliseerd tot 53 miljoen euro. In 10 jaar is het beschikbare budget voor educatie van 340 miljoen euro in 2003 teruggelopen naar 53 miljoen in 2013. Een reductie van 85%.

We zien in 2013 dat een groeiend aantal ROC's hun educatie- activiteiten begint af te bouwen. ROC's zien de verplichting van gemeenten om het educatiegeld bij hen te besteden, verdwijnen en kiezen voor afbouw c.q. opheffing.

De zorg die tot de oprichting van ABC leidde in 1996 is weer actueel in 2013. In dat jaar is, samen met de stichting Lezen & Schrijven, veel energie gestoken in pogingen de beleidsontwikkeling, die door het ministerie van OC&W was ingezet, te beïnvloeden.

Op landelijk niveau zijn gesprekken gevoerd met en brieven geschreven naar leden van de 2^e kamer en het ministerie. Kern van de boodschap was steeds het recht van volwassenen op leren lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden.

De druk van verschillende partijen, onder wie ABC heeft er aan bijgedragen dat het educatiebudget, als zodanig is blijven bestaan. De minister is teruggekomen op het aanvankelijke voorstel om het educatiebudget te laten opgaan in de participatiefondsen. Die magere 53 miljoen euro is in elk geval tot 2017 veilig gesteld, als geld dat door gemeenten aan educatie moet worden besteed.

In dat licht is ook door de provinciale afdelingen hard en veel gelobbyd bij gemeenten om goede voorzieningen te behouden c.q. te versterken. Steeds helderder wordt dat de focus van beleidsbeïnvloeding bij de gemeenten ligt en niet meer bij het landelijke beleid. De bestuursleden van de provinciale afdelingen hebben tal van gemeenten bezocht, met raadsleden en wethouders gepraat en bijeenkomsten met/voor hen georganiseerd.

Provinciale afdelingen werkten in 2013 goed samen met lokale en provinciale initiatieven vanuit de bibliotheken. Bibliotheken realiseren zich steeds meer dat ze een sleutelrol vervullen in het bereiken, stimuleren en het scheppen van (nieuwe) mogelijkheden tot leren voor laaggeletterden, nu de "oude" structuren aan het verdwijnen zijn. Vooral de afdelingen Limburg en Overijssel werken intensief samen met de bibliotheken.

Veel van onze ambassadeurs spelen een actieve rol in de proefprojecten "Taal voor het Leven" die door de Stichting Lezen & Schrijven worden uitgevoerd. In die projecten wordt steeds helderder wat er door gemeenten kan worden gedaan, zowel inhoudelijk als beleidsmatig, om de strijd tegen laaggeletterdheid te voeren.

In de provincie Zeeland kwam in 2013 een klein netwerkje van ambassadeurs tot stand. Een eerste training van 5 ambassadeurs heeft plaats gevonden. De groep heeft zich nog niet aangesloten bij ABC.

Ontmoeten

Landelijke deelnemersdag 2013

De deelnemersdag is een jaarlijkse dag van ontmoeting voor deelnemers aan lees - en schrijfcursussen. Gemiddeld nemen er 250 mensen aan deel uit alle hoeken van het land. Al 13 keer organiseerden we zo'n dag. Op de deelnemersdag wordt traditioneel een prijs uitgereikt aan die instelling of dat bedrijf dat zich actief heeft ingezet om de communicatie met laaggeletterden te verbeteren. De dag werd in de afgelopen jaren opgehangen aan thema's, die van belang zijn voor de deelnemers, zoals gezondheidszorg, budgetteren, verkiezingen e.d. Er was een plenair programma en 's middags waren er workshops. De dag vond steeds plaats in het provinciehuis van Noord Brabant in Den Bosch.

In 2013 werd de deelnemersdag gecombineerd met een soortgelijke dag in samenwerking met Stichting Lezen en schrijven voor de deelnemers in de "Taal voor het Leven" projecten en de ambassadeurs van ABC, gehouden in de Efteling.

Een duidelijk thema had deze dag niet.

Jaarlijks nomineert ABC 3 instellingen en/of bedrijven die zich onderscheiden in hun communicatie met laaggeletterde cliënten. De bezoekers van de deelnemersdag kiezen op basis van een presentatie van die drie instellingen welk initiatief de prijs verdient. De jaarlijkse trofee is een kunstwerk rond een letter. In 2013 was de letter P aan de beurt.

De deelnemers en ambassadeurs verbonden met Stichting/Vereniging ABC kwamen apart bij elkaar rond presentaties van de drie genomineerde projecten binnen de gezondheidszorg:

- een huisartsenpraktijk die eenvoudiger taal in het voorlichtingsmateriaal is gaan gebruiken
- voorlichtingsmateriaal voor diabetici, getest door laaggeletterden en
- een ziekenhuis in Dordrecht waar de bewegwijzering met inzet van laaggeletterden was verbeterd.

Het ziekenhuis won de trofee.

Provinciale deelnemersdag

De afdeling Limburg organiseert jaarlijks een provinciale deelnemersdag ergens in Limburg in samenwerking met ROC's. In 2013 was het ROC Arcus in Heerlen de gastheer voor de Limburgse deelnemersdag.

Stimuleren

De landelijke taalambassadeursdag op 9 nov. 2013

De landelijke ambassadeursdag is een dag van discussie en bijscholing voor taalambassadeurs. Gemiddeld nemen er 100 tot 150 mensen aan deel. Het programma bestaat uit een plenair deel, waarbij ambassadeurs met elkaar en gasten in discussie gaan over de strijd tegen laaggeletterdheid, en een reeks van workshops rond thema's die direct te maken hebben met de deskundigheid van ambassadeurs (zoals 'jezelf presenteren', 'politiek lobbyen', ervaringen met scholen etc. etc.)

Elk jaar blijkt dat de behoefte groot is om kennis op te halen en nieuwe dingen te leren, zodat de taalambassadeurs beter beslagen ten ijs voorlichting gaan geven. De mogelijkheid voor ontmoeting met collega-ambassadeurs en de uitwisseling van ervaringen met elkaar worden ook erg zinvol gevonden en zeer gewaardeerd. De ambassadeurs zouden wel meer contact met elkaar willen hebben en elkaar meer willen ontmoeten. Deze behoefte komt o.a. voort uit het feit dat veel ROC's geen bijeenkomsten meer organiseren voor de ambassadeurs en geen begeleiding meer betaalt.

Training van Ambassadeurs.

In 2013 zijn er door ABC een aantal nieuwe ambassadeurs gerekruteerd en getraind in de afdeling Noord Holland, Gelderland en Overijssel. Ook in Zeeland is een training van 5 nieuwe ambassadeurs geweest op initiatief van de provinciale afdeling van de Soroptimisten. (lokale serviceclub) ABC is daar zijdelings bij betrokken geweest.

Doordat een aantal ROC's zich terugtrekt uit de educatie van laaggeletterden, heeft Stichting ABC het initiatief genomen om een aantal ambassadeurstrainingen uit te voeren. Omdat ABC, indien er middelen zijn in de toekomst, wellicht in andere regio's ook trainingen gaat aanbieden, wordt onderzocht of er tevens behoefte is aan een training voor ambassadeursbegeleiders, die in de toekomst waarschijnlijk niet via de ROC's zullen komen. De begeleiders vormen het regionale/provinciale kader waarin de taalambassadeurs kunnen gedijen en zijn dus voor het activeren en actief houden van de ambassadeurs van essentieel belang.

Database van ambassadeurs.

De activiteiten in verband met het tot stand brengen van een database van ambassadeurs zijn in 2013 voortgezet. De kern was het up to date brengen en houden van de gegevens. Rond december 2013 was 75% van de gegevens up to date.

De database bevat gegevens over alle ambassadeurs, die ABC kent. Het gaat daarbij niet alleen om contact informatie maar ook om gegevens over de ervaring van ambassadeurs, hun kwaliteiten en enkele specifieke kenmerken. Die gegevens helpen gebruikers van de database de juiste ambassadeur te vinden voor hun specifieke (promotie/ informatie) behoeften.

Provinciale activiteiten

Noord-Holland.

Leesclubs in gevangenissen. Het project is in 2013 gestart, maar vertraagd door bezuinigingen in de penitentiaire inrichtingen

- Testpanel: Het panel heeft voor een aantal klanten kritisch informatiemateriaal gescreend op toegankelijkheid en begrijpelijkheid voor laaggeletterden. In 2013 lag er een accent op materiaal voor de gezondheidszorg: ziekenhuizen, huisartsenpraktijk, voorlichtingsmateriaal voor diabetici etc.
- Canon Laaggeletterdheid: Light Fantastic heeft in samenwerking met de afdeling Noord-Holland filmpjes over het leven van ambassadeurs gemaakt t.b.v. voorlichting
- Conferentie georganiseerd met beleidsbeïnvloeders en -bepalers.
- Provinciale dag gehouden met ambassadeurs

Noord-Brabant

- Ambassadeur Noord-Brabant is geconsulteerd inzake de bewegwijzering in het Ziekenhuis in Dordrecht
- Samenwerking op gang gebracht met andere vrijwilligersorganisaties uit de provincie i.z. informatie en bewustwording m.b.t. laaggeletterdheid
- Voorlichting gegeven op 3 van de 5 PABO's in de provincie
- Onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van luisterboeken in de bibliotheken : positief resultaat
- Cursus sociale media georganiseerd voor de ambassadeurs
- Plan gemaakt om banken te beïnvloeden om schriftelijk te blijven communiceren

Limburg

- Veelvuldig voorlichting gegeven in bibliotheken
- Conferentie georganiseerd met beleidsbeïnvloeders en -bepalers
- Deel genomen aan bondgenootschap
- Organisatorisch samengewerkt met ROC's
- Provinciale deelnemersdag i.s.m. ROC uitgevoerd.

Overijssel

- Provinciale ambassadeursdag georganiseerd
- Acties gepromoot in/met gemeenten
- Wervingsactie ambassadeurs opgezet.
- De afdeling heeft het project "taal voor het leven" ondersteund in de regio, geïnitieerd en gefinancierd door Stichting L&S

Gelderland

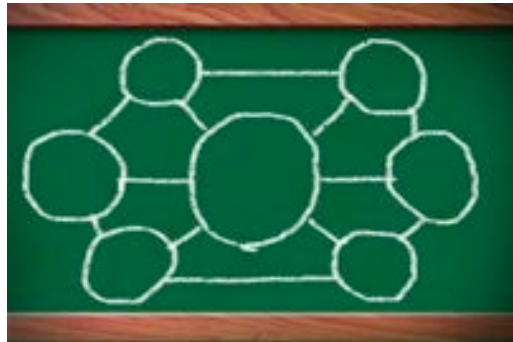
- Deelgenomen aan twee bondgenootschappen in Gelderland
- Contact gehad met gemeente Tiel over invulling van de alfabetiseringsdag
- De opbrengst van het boek van een ambassadeur is aan de afdeling toegefallen

Meerdere provinciale afdelingen hebben in 2013 samengewerkt met lokale afdelingen van grote service clubs, Lions (Noord-Holland en Gelderland), Rotary (Limburg, Gelderland en Overijssel) en Soroptimisten (Zeeland). Voor de komende jaren zal deze samenwerking versterkt gaan worden.

Organisatie

Nieuwe structuur.

2013 was voor ABC het eerste jaar waarin we in de vernieuwde structuur werkten. De verenigingsleden, de afdelingen maakten in de twee jaarlijkse vergaderingen hun nieuwe rol meer dan waar. Bij beide vergaderingen was er een grote betrokkenheid. De kritische bespreking van elkaars plannen en de uitvoering daarvan, het samen bespreken van relevante landelijke en regionale ontwikkelingen werkte verrijkend, zowel voor de afdelingen als voor het landelijke bestuur.

In 2013 heeft ABC, nog duidelijker dan voorheen het karakter gekregen van een organisatie van de doelgroep (en niet alleen voor de doelgroep). ABC profileert zich steeds meer als de 'vakbond' van en door de laaggeletterden. De input van onze ambassadeurs is daarbij onontbeerlijk.

Public Relations

Veel energie is in 2013 gestoken in het verbeteren van de public relations.

Logo: Om de nieuwe vorm van ABC te benadrukken is het logo vernieuwd. De verandering is beperkt gebleven. Het logo met de hoofdletters en de omgekeerde B is dat van de vereniging. Dat staat onderaan de bladzijden van dit jaarverslag. De omkering van de B symboliseert het lees/schrijfprobleem. Het logo met de schijfletters en de b in de juiste richting is dat van de Stichting. Dat staat hier rechts.

Website: De revisie van de website en het werken aan goed en helder foldermateriaal waren hoofdactiviteiten. De website is vernieuwd van een site die vooral gericht was op de doelgroep, naar een site die zowel voor de doelgroep als voor het geïnteresseerde publiek relevante informatie biedt. In het voorjaar van 2014 wordt de nieuwe site gepresenteerd.

Folder: Met een sterke inbreng vanuit de afdeling Noord-Holland is het oude foldermateriaal van ABC grondig herzien. Het model dat Noord-Holland gemaakt heeft, in samenwerking het mediabedrijf Light Fantastic is als basis gebruikt voor een landelijke folder die in de zomer van 2014 van de persen zal rollen.

Samenwerking

Lezen & Schrijven

De samenwerking met de Stichting Lezen & Schrijven, zowel voor de realisatie van concrete activiteiten zoals de deelnemersdag in de Efteling of het regelen van de inzet van ambassadeurs, door de database te benutten, als voor het afstemmen en elkaar ondersteunen was een van de kernactiviteit voor ABC. Alleen een goede en positieve samenwerking kan beide partijen sterker maken in het realiseren van onze gezamenlijke belangen.

Lingo

In 2013 werd ABC uitgenodigd om deel te nemen in de nieuwe op te richten stichting Lingo, een samenwerkingsverband van betrokken partijen om Lingo te benutten als middel om taal leren te bevorderen. De gesprekken daarover vorderen langzaam, maar het ziet er naar uit dat die samenwerking tot stand zal komen

Internationaal.

ABC vindt het belangrijk om zich te verbinden met verwante organisaties in Europa. In 2012 deden we mee in een project met Duitse, Oostenrijkse en Deense organisaties rond het inzetten van ambassadeurs in publicitaire activiteiten. In 2013 sloten we ons aan bij het European Literacy Network (ELINET), een netwerk van 80 organisaties in de EU, die allen op een of andere manier in de strijd tegen laaggeletterdheid zijn betrokken.

Het dagelijks bestuur van ABC vergaderde in 2013 10 keer.

Middelen

Al het werk waar in dit jaarverslag gewag van wordt gemaakt wordt uitgevoerd door de vrijwilligers van ABC. In de provinciale afdelingen, door de ambassadeurs en de ondersteuners van de afdelingen en op landelijk niveau door ambassadeurs en de leden van het landelijke bestuur. Vrijwilligerswerk dat onbetaalbaar is en waar geen geldelijke beloning tegenover staat. Zonder die inbreng zou het werk niet mogelijk zijn.

De Stichting ABC stelt geld beschikbaar voor het uitvoeren van activiteiten en het draaiende houden van de vereniging en haar afdelingen.

Het inkomen bestaat vooral uit subsidies van het rijk en de provincies. De rijkssubsidie, bijna 50% van ons budget in 2013 werd via de Stichting Lezen & Schrijven ter beschikking gesteld, op basis van een jaarlijks werkplan. Het overige inkomen komt in 2013 uit subsidies van de provincies Limburg en Noord-Holland. De bijdragen van de vrienden en de opbrengsten van de sponsoring via YouBeDo.com vormden een heel klein deel van het inkomen in 2013.

Overzicht middelen 2013	
Inkomsten	
Provinciale bijdragen	41.800
Landelijke subsidies	50.000
Overige	22.164
Totaal	113.964
Uitgaven	
Organisatie	31.470
Activiteiten	79.820
Totaal	111.290